

Albert. O. 122/20.6.2007

M

TIELINJAN INVENTOINTI LIMINGASSA JA LUMIJOELLA
20. – 22.6.2000.

Fil.yo. Annemari Tranberg
Fil.yo. Risto Nurmi

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	2
Johdanto	3
Alueen luonne	4
Kohdekuvaukset	
Liminka Värminkoski 1	5
Liminka Värminkoski 1, kartta	6
Liminka Värminkoski 2	7
Liminka Värminkoski 2, kartta	8
Liminka Värminkoski 3	9
Liminka Värminkoski 3, kartta	10
Liminka Värminkoski 4	11
Liminka Värminkoski 4, kartta	12
Liminka Vanhapalo	13
Liminka Vanhapalo, kartta	14
Lumijoki Sallisenperä	15
Lumijoki Sallisenperä, kartta 1	16
Lumijoki Sallisenperä, kartta 2	17
Liitteet	
Liite 1: Inventointikartta	18
Liite 2: Inventointikartta	19
Liite 3: Inventointikartta	20

JOHDANTO

Inventointi Limingan ja Lumijoen alueella suoritettiin Metsäkeskuksen toimeksiannosta. Inventointi piti suorittaa Metsäkeskuksen suunnitteilla olevaa tielinjaa pitkin ja sen välittömässä läheisyydessä olevilla alueilla. Tarkoituksena oli varmistaa, oliko alueella muinaisjäännöksiä, jotka olisi otettava huomioon tien rakentamisessa. Metsäkeskuksen ja inventoijien yhteisestä sopimuksesta inventoitavaa aluetta laajennettiin tehtäväksi myös laajemman alueen korkeimmilta kankailta. Inventointi maastossa suoritettiin 20. – 22.6.2000 Oulun yliopiston arkeologian opiskelijoiden Annemari Tranbergin ja Risto Nurmen toimesta.

Alueesta ei ole aikaisemmin tehty inventointeja eikä muinaisjäännöslöytöjä. Käytimme alueen inventoinnissa apuna Liminganjärven peruskarttaa 2443 09 ja Lumijoen peruskarttaa 2444 04.

Inventoinnin ensimmäisenä päivänä 20.6. (liite1) tutkimme Värminkosken radanvarren itäpuolta. Jatkoimme Mätässuon pohjoispuolta Kurranperälle noudattaen suunniteltua tielinjaa. Tutkimme Kurranperän ympäristöä ja etenimme sieltä lähtevää tietä Isoselälle ja Salakarinkurviin. Sieltä jatkoimme junaradalle. 21.6. (liite 2) Inventoimme Vanhapalosta koilliseen suunniteltua tielinjaa pitkin Isoselkään ja siitä Kurranperän suoran mutkaan. Sieltä jatkoimme linjaa Mäntyrämeen laitaan sekä Koivuselkää pitkin Vanhanpalon pohjoispuolen soratielle. Sitten etenimme Aarninkankaan eteläpuolta suunniteltua tielinjausta pitkin Lumijoen ja Limingan rajalle. Palasimme Aarninkangasta pitkin soratielle. 22.6. (liite 3) Lähdimme Sallisenperältä Sallisen talon kohdalta suunniteltua tielinjaa pitkin Lumijoen ja Limingan rajalle. Sieltä kiersimme Isoselän lakea pitkin takaisin tielle, josta olimme lähteneet.

Limmingan Vanhapalolta löytyi yksi ja Värminkosken Laurinperältä neljä kuoppajäännöskohdetta, jotka kaikki tutkittiin kairaamalla ja lapionpistolla. Mikään näistä kuoppajäännöksistä ei ollut suunnitellun tielinjan alla. Lumijoen Sallisenperän kivilatomukset olivat lähellä suurehkoa soranottoaluetta. Harjun, Isoselän, korkein kohta oli jo otettu soraksi.

Annemari Tranberg
3.10.2000.

ALUEEN LUONNE

Limingan ja Lumijoen aluetta leimaa korkeampien harjujen ja matalampien suoalueiden vuorottelu. Harjujen kasvillisuus on, riippuen kuivuusasteesta, joko mäntymetsää, jonka aluskasvillisuus on jäkälää ja puolukanvarpua tai sekametsää, jonka aluskasvillisuus on mustikanvarpua ja sammalta. Alueella on nopea maannousu, joten osa alueesta on kuivaa suota tai märkää metsää. Vanhapalo on asumatonta harjumetsä- ja suoaluetta. Lumijoen Sallisenperä on harvaan asuttua ja osittain maanviljeltyä. Värminkoski on tiheämmin asuttua ja sijaitsee lisäksi lähellä Limingan kyläkeskusta. Aluetta hallitsee peltoviljely. Usea harju on, sekä Limingassa että Lumijoella, hyödynnetty soraksi. Alueella on pieniä jokia, kuten Liminganjoki ja Lumijoki, ja järviä, joista osa on kuivattu. Suureksi järveksi voitaisiin lukea entinen Liminganjärvi, joka on epäonnistuneen kuivauksen takia soistunut.

Inventoitu alue sijaitsee laajan savipitoisen tasangon eteläpuolisella moreeniharjulla, joka jatkuu Lumijoen kautta aina Siikajoelle. Koko alueella maapinnan korkeus nousee jyrkästi, siirryttäessä tasangolta moreeniharjuille, 10 m:stä jopa yli 40 m:n. Limingan kunta on osittain Muhoksen muodostuman, savipitoisen tasangon, alueella sekä osittain alueella, jonka kivilajisto on enimmäkseen järjestäytymättömiä punaisia, karkeahkoja graniitteja ja granodioriittejä. Inventoidun alueen kallioperä on graniittia, granodioriittia, gneissigraniittia ja gabrodioriittia. Maaperä alueella, jossa inventointi tehtiin, on pääosin moreenia.

16

Liminka Värminkoski 1

Kuoppajäännöksiä 2 kpl

Peruskartta: 2443 09 LIMINGANJÄRVI

Koordinaatit: $x = 2564\ 58\ (3421\ 96)$
 (yhtenäisk.) $y = 7189\ 16\ (7189\ 48)$
 $z \approx 23$

Kylä: Laurinperä

Rek.No: 37:25

Kohde sijaitsee n. 1km valtatie 86 ja valtatie 8 risteyksestä luoteeseen ja Värminkosken gsm-mastolta n. 0,6km länteen, sekä Värminkoskentien ja junaradan tasoristeyksestä n. 0,2km länteen. Kuopat sijaitsevat rajalinjojen 37:25 ja 38:29 kulmasta suuntaan 258° n. 25m, sekä junaradalta suuntaan 336° n. 70m. Alueella kasvaa harvennettua sekametsää. Aluskasvillisuus on pääosin puolukkaa, mustikkaa ja sammalta. Kuopat sijaitsevat WE suuntaisen pienen harjanteen laella.

- 1) Kuoppajäännös. Itäinen pyöreä kuoppa on halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään n. 0,5m. Pohjalla ei ole kiviä. Päältä on ajettu traktorilla. Vallit n. 0,2 – 0,3 m korkeat.
- 2) Kuoppajäännös. Edellisestä kuopasta länteen n. 5m. Halkaisijaltaan n. 2-3m ja syvyydeltään n. 0,7m. Pohjalla kiviä ja hiiltä n. 0,1 m huuhtouman alla. Vallit n. 0,2 – 0,3 m korkeat.

Inventointi on suoritettu 20.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto

26.8.2000. Annemari Tranberg

Liminka Värminkoski 2

Kuoppajäännöksiä 6 kpl

Peruskartta: 2443 09 LIMINGANJÄRVI

Koordinaatit: $x=2564\ 48\ (3421\ 88)$
 (yhtenäisk.) $y=7189\ 12\ (7189\ 44)$
 $z=25$

Kylä: Laurinperä

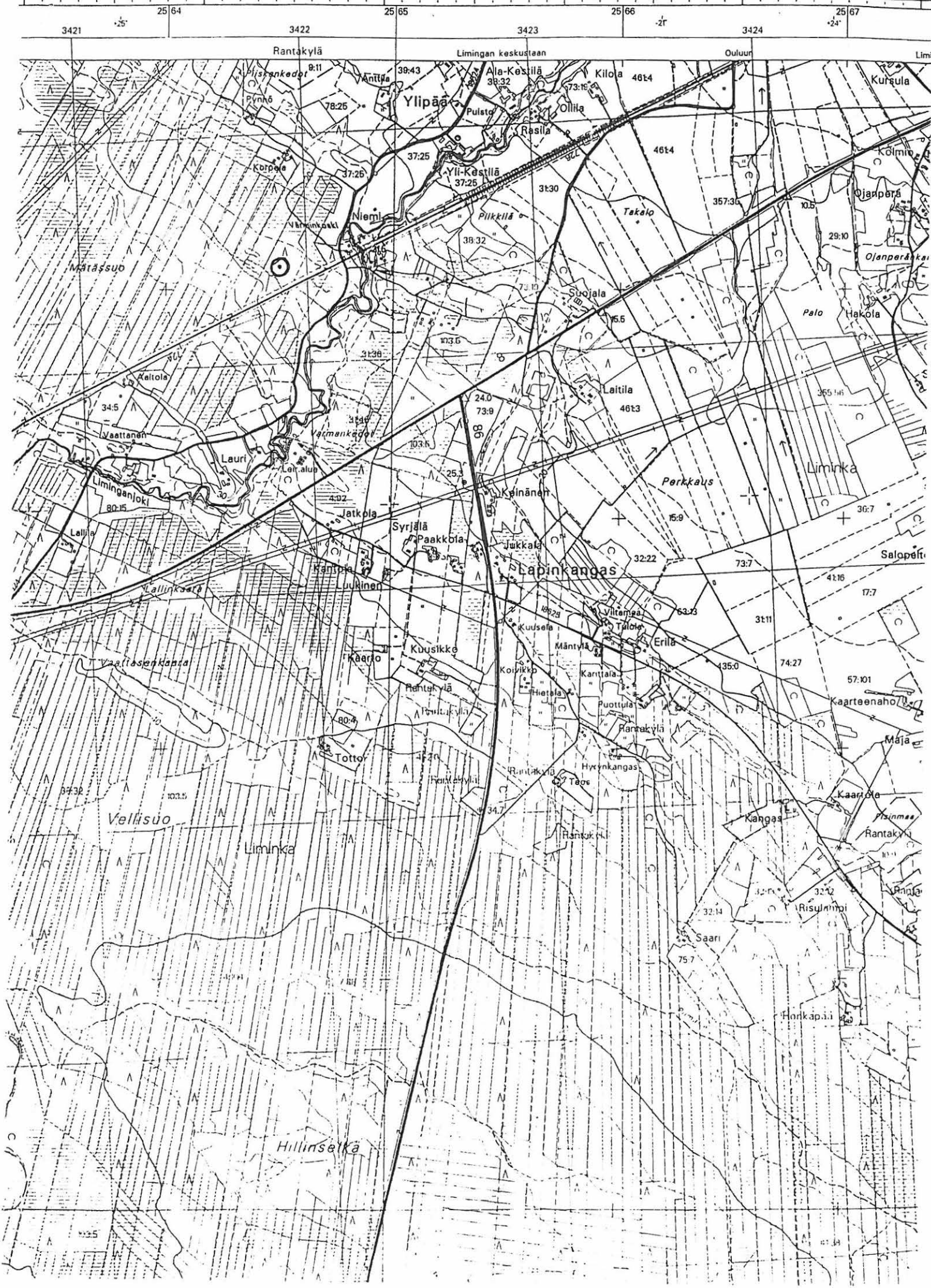
Rek.No: 37:25

Kohde sijaitsee n. 1km valtatie 86 ja valtatie 8 risteyksestä luoteeseen ja Värminkosken gsm-mastolta n. 0,7km länteen, sekä Värminkoskentien ja junaradan tasoristeyksestä n. 0,25km länteen. Kuopat sijaitsevat tasoristeymästä rataa lounaaseen 0,3m alkavan vanhan metsätien itäpuolella. Kuoppa nro 1 sijaitsee junaradalta tietä (merkitty 1972 kuvattuun karttaan) pitkin pohjoiseen n. 85m. Alueella kasvaa harvennettua sekametsää. Aluskasvillisuus on pääosin puolukkaa, mustikkaa ja sammalta.

- 1) Kuoppa nro 1. Halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään yli 1m. Vallia tuskin huomaa. Keskustaa on kaiveltu myöhemmin, eikä pohjalla ole kiviä. Selvä huuhtouma.
- 2) Kuoppa nro 2. Edellisestä kuopasta suuntaan 108° n. 5m. Halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään n. 0,5m. Pohjalla, joka on suorakaiteen muotoinen (1x1m), lähellä pintaa isoja palaneita kiviä. Vallia tuskin huomaa, mutta huuhtouma on selvä.
- 3) Kuoppa nro 3. Edellisestä kuopasta suuntaan 30° n. 5m. Epämääräinen kuoppa on halkaisijaltaan n. 4m. Ei kunnan huuhtoumaa.
- 4) Kuoppa nro 4. Edellisestä kuopasta suuntaan 138° n. 5m. Muodoltaan epämääräinen kuoppa on halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään n. 1m. Pohjalla ei kiviä, eikä kunnan huuhtoumaa.
- 5) Kuoppa nro 5. Edellisestä kuopasta suuntaan 54° n. 3m. Vallissa, jota tuskin huomaa, on kaksoismaannos. Halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään n. 0,5m. Keskustassa ei kiviä.
- 6) Kuoppa nro 6. Edellisestä kuopasta suuntaan 18° n. 6m. Keskustassa hyvä huuhtouma. Vallia tuskin huomaa. Halkaisijaltaan n. 4m ja syvyydeltään n. 0,5m.

Inventointi on suoritettu 20.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto

26.8.2000. Annemari Tranberg

Liminka Värminkoski 3

Keittokuoppia 8 (+1) kpl

Peruskartta: 2443 09 LIMINGANJÄRVI

Koordinaatit: $x = 2564\ 40$ (3421 76)
 (yhtenäisk.) $y = 7189\ 04$ (7189 36)
 $z \approx 26$

Kylä: Laurinperä

Rek.No: 37:25; 39:34

Kohde, jossa on 8 (+1) keittokuoppaa, sijaitsee reilun 1km valtatie 86 ja valtatie 8 risteyksestä luoteeseen ja Värminkosken gsm-mastolta n. 0,8km länteen, sekä Värminkoskentien ja junaradan tasoristeyksestä n. 0,4km länteen. Kuopat sijaitsevat rajalinjojen 39:36 ja 39:34 rajasta itään kankaan pohjoisrinteellä. Keittokuopista osa ulottuu saralle 37:25 hakkuualueelle saakka. Alueella kasvaa harvennettua mäntymetsää. Aluskasvillisuus on pääosin puolukkaa, jäkälää ja sammalta.

1) Kuopat ovat keskimäärin halkaisijaltaan n.1,5m. Ne ovat n. 15-50cm syviä sekä niissä on palaneita kiviä keskustassa. Yksi kuopista on epämääräisen muotoinen.

Inventointi on suoritettu 20.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto

26.8.2000. Annemari Tranberg

Liminka Värminkoski 4

Keittokuoppia 3 (+1) kpl; kuoppajäännöksiä 3 kpl

Peruskartta: 2443 09 LIMINGANJÄRVI

Koordinaatit: $x= 2564\ 26\ (3421\ 32)$
 (yhtenäisk.) $y= 7189\ 04\ (7189\ 36)$
 $z \approx 28$

Kylä: Laurinperä

Rek.No: 39:36

Kohde sijaitsee n. 1,1km valtatie 86 ja valtatie 8 risteyksestä luoteeseen ja Värminkosken gsm-mastolta n. 1km länteen, sekä Värminkoskentien ja junaradan tasoristeyksestä n. 0,5km länteen. Kuopat sijaitsevat n. 0,55km radanvartta pitkin luoteeseen alkavan metsätien varrella (tietä ei ole merkitty 1995 kuvattuun karttaan). Alueella kasvaa harvennettua mäntymetsää sekä osittain seka-metsää. Kohde rajoittuu hakkuualueeseen. Aluskasvillisuus on pääosin puolukkaa, mustikkaa ja sammalta.

- 1) Kuoppa nro 1. Halkaisijaltaan n. 5m, syvyydeltään n. 1,5m, kiviä pohjalla ja selkeät vallit. Saattaa olla moderni.
- 2) Kuoppa nro 2. Halkaisijaltaan n. 3m, syvyydeltään n. 1,5m, kiviä pohjalla ja selkeät vallit. Saattaa olla moderni
- 3) Kuoppa nro 3. Halkaisijaltaan n. 5m, syvyydeltään n. 1m, kiviä pohjalla ja selkeät vallit. Saattaa olla moderni.
- 4) Keittokuopat nro 4 -7. Kolmessa kuopista on hyvä huuhtouma, mutta yhdessä ei selvää huuhtoumaa. Keittokuopat sijaitsevat hakkuualueen rajalla.

Inventointi on suoritettu 20.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto

26.8.2000. Annemari Tranberg

146

Liminka Vanhapalo

Kuoppajäännös

Peruskartta: 2443 09 LIMINGANJÄRVI

Koordinaatit: $x=2561\ 24\ (3418\ 62)$
 (yhtenäisk.) $y=7188\ 82\ (7189\ 30)$
 $z=40$

Kylä: Virkkula

Rek.No: 4:15

Kohde sijaitsee n. 1km valtatie 8:sta pohjoiseen ja soratieltä 0,3km itään. Kapea, n. 0,6km pitkä kangas sijaitsee Vanhapalosta koilliseen. Kuoppa sijaitsee kankaan harjanteen pohjoispuolella n. 60m 3:17 ja 4:15 rajalinjasta länteen. Alueella kasvaa harvennettua mäntymetsää ja aluskasvillisuus on varvikkoa ja jäkälää.

- 2) Kuoppajäännös. Kuoppa on halkaisijaltaan n. 3m ja syvyydeltään n. 0,5m. Pohjalla ei ole kiviä, mutta vallissa on. Vallit ovat n. 0,2m korkeat. Huuhtoumaa n. 10 –15cm.

Inventointi on suoritettu 21.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto.

26.8.2000. Annemari Tranberg

25 60 34 18 25 61 34 19 25 62 34 20 25 63 20

64° 48'

7190

7189

7189

64° 47'

7188

7188

7187

64° 46'

7187

7186

7186

7185

2443 06

12

Lumijoki Sallisenperä: Isoselkä

Kivilatomuksia 2 kpl

Peruskartta: 2444 04 LUMIJOKI

Koordinaatit: $x= 2558\ 67\ (3416\ 11)$
 (yhtenäisk.) $y= 7190\ 29\ (7190\ 90)$
 $z= 35$

Kylä: Hirvasniemi

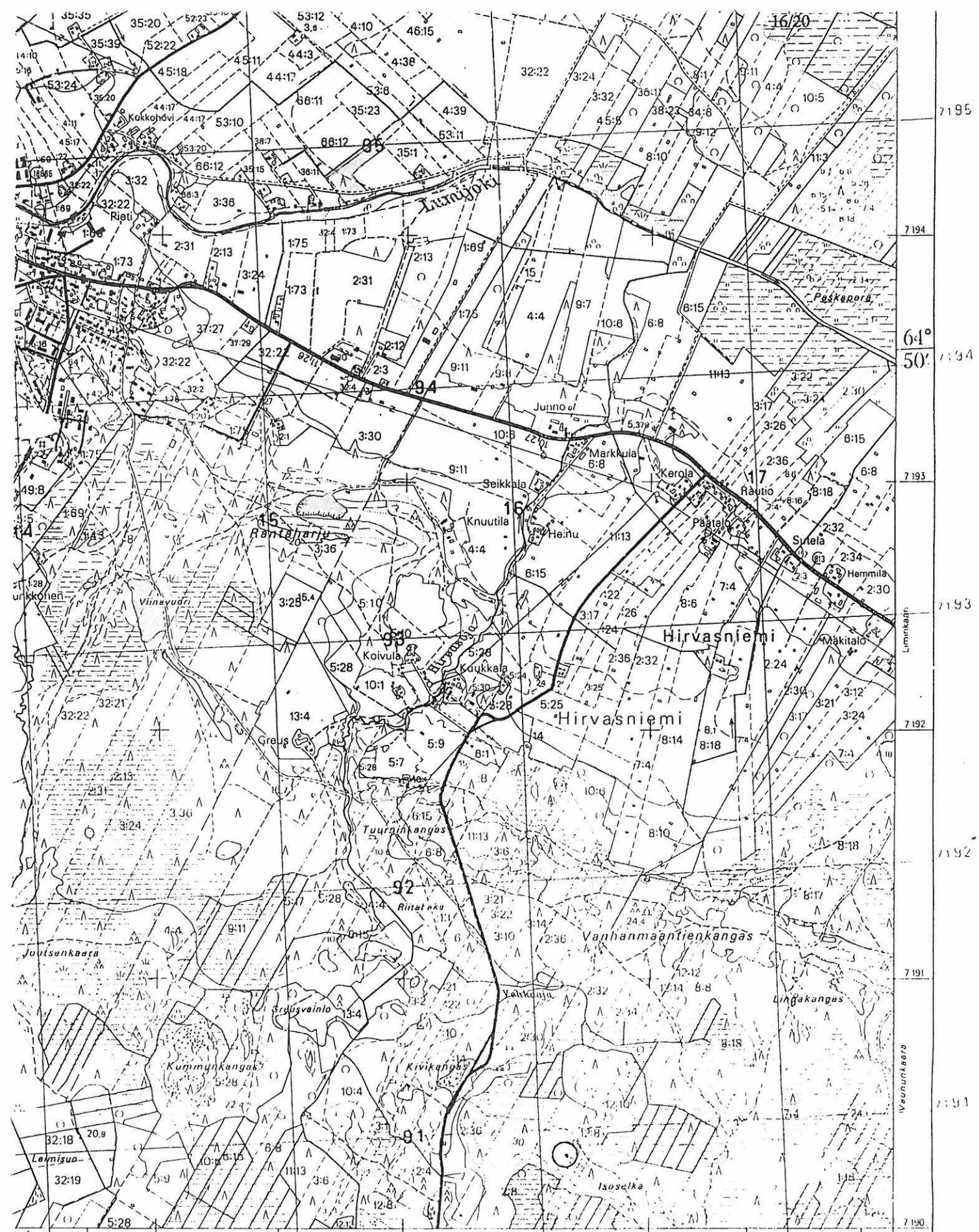
Rek.No: 2:34

Kohde sijaitsee Lumijoen kirkolta n. 4,5km kaakkoon sekä Liminkaan menevän tie 813:n ja Sallisenperäntien risteyksestä 2,9km etelään. Latomukset sijaitsevat n. 30m soranottokuopan reunasta harjanteen lakea länteen sekä karttaan merkitystä kivistä n. 60m lounaaseen. Harjanteen puusto on kuivaa sekametsää, pääasiassa mäntyä, ja aluskasvillisuus sammalta, jäkälää, mustikkaa ja puolukkaa.

1) Kivilatomuksia 2 kpl. Pyöreiden kivilatomuksien keskustojen väli on n. 5m. Latomukset ovat halkaisijaltaan n. 2m ja korkeudeltaan n. 0,3m. Epämääräisen muotoiset kivet ovat halkaisijaltaan n. 0,15 – 0,20m. Latomukset ovat tasalaksia. Kivet ovat peittyneet n. 10cm paksuun sammaleeseen, mutta niissä ei kasva jäkälää pinnalla.

Inventointi on suoritettu 22.6.2000. Tranberg Annemari, Nurmi Risto.

26.8.2000. Annemari Tranberg

2557	Nak = - 18°	2558	Sallisjärvenperä	2559	25° 15' 19 m 00 s	2560	Nak = - 19°
------	-------------	------	------------------	------	-------------------	------	-------------

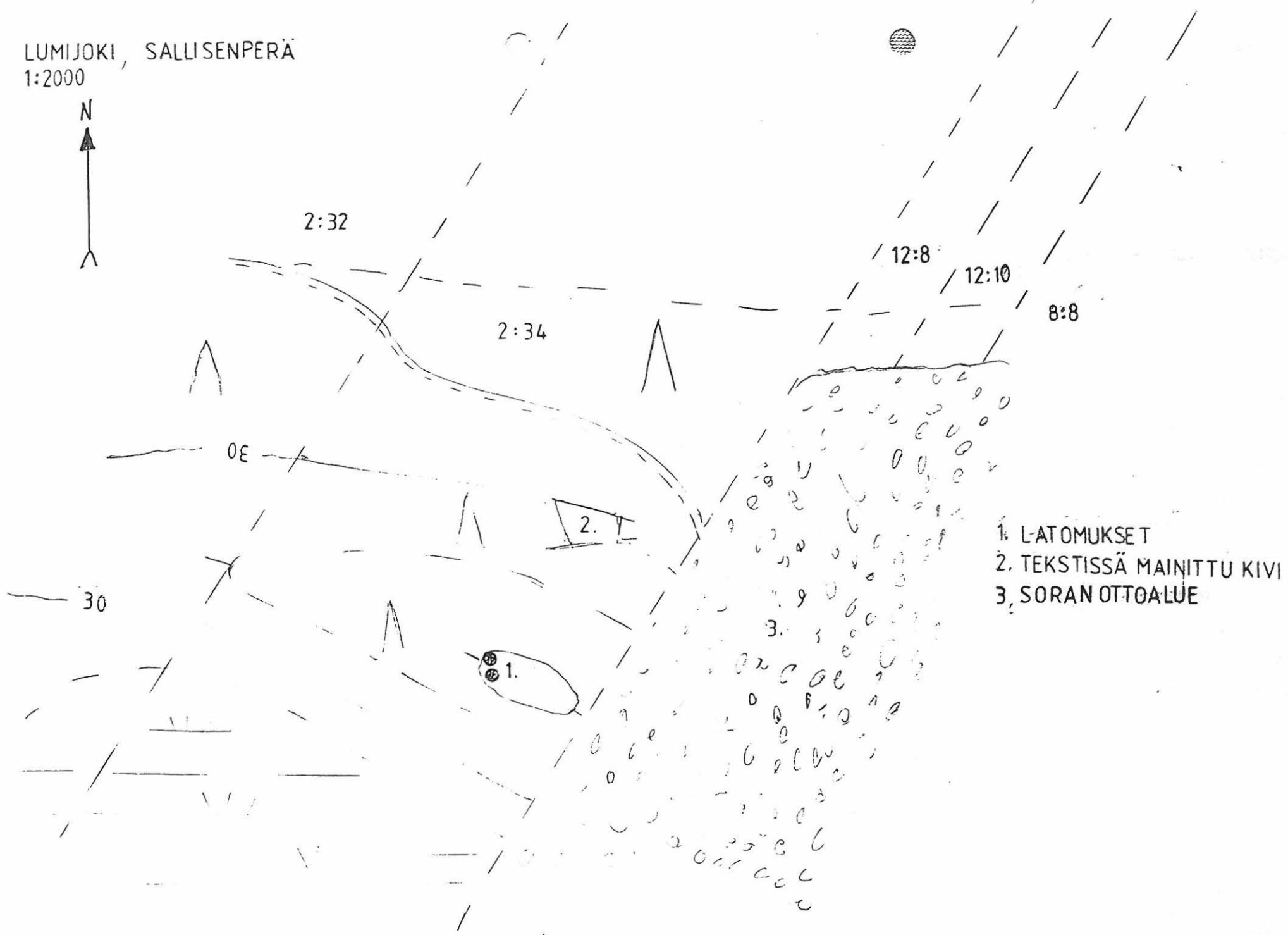
Karttoitus 1:10 000 v. 1978 T. Jortikka
 Täydennyskarttoitus 1:10 000 v. 1988
 Osa muutoksista on painettu violetilla

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HE:SIIKI 1981

PAALIPAINATUS 1988

2 000 m

LUMIJOKI, SALLISENPERÄ
1:2000

- 1. LATOMUKSET
- 2. TEKSTISSÄ MAINITTU KIVI
- 3. SORAN OTTOALUE

-18m50s
25°16'

-18m13s
25°18'

-18m40s
25°20'

2443 09

-1
2

2443 04

34 13

34 14

34 15

34 16

34 17

-19m 20s
25° 10'
Lumijoen kirkko

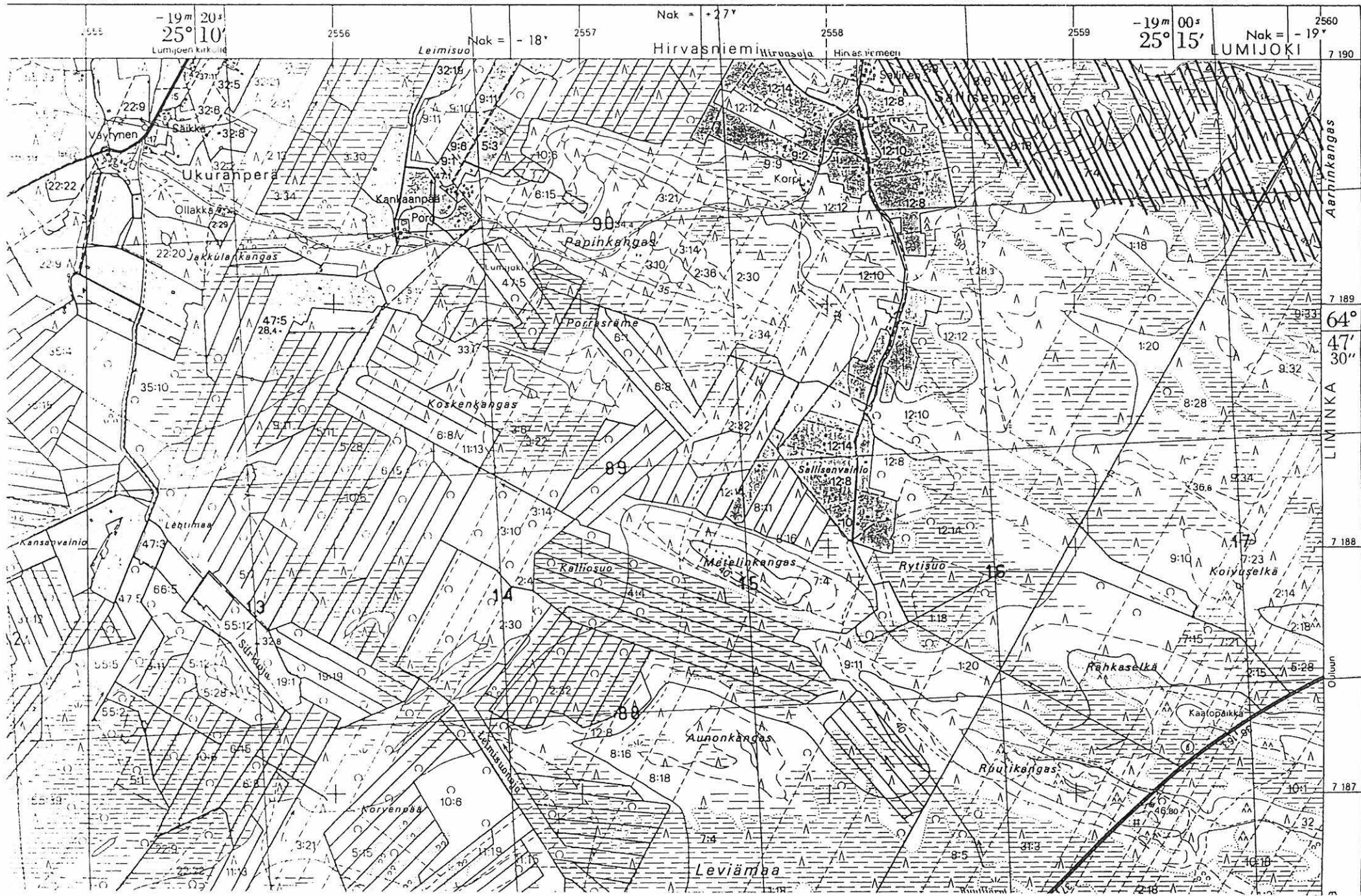
Nak = +27°

-19m 00s
25° 15'

Nak = -19°
LUMIJOKI

2560

7 190

Aarninkangas

LIMINKA

Oluun

7190

7189

7189

7188

7188

7187

LIITE 2 1920

2555	Ukuranperälle 25° 10' -19m 20s	2556	Leimisuonoja	Nak = -18°	2557	Nak = +27°	2558	Sallisenperälle	2559	25° 15' -19m 00s	Nak = -19°	2560
------	--------------------------------------	------	--------------	------------	------	------------	------	-----------------	------	---------------------	------------	------

12 2443 06 34 13 34 14 34 15 34 16 34 17

Korkeudet metreinä merenpinnasta N 60-järjestelmän mukaan.

Karttoitus 1:10 000 v. 1978 T. Jortikka

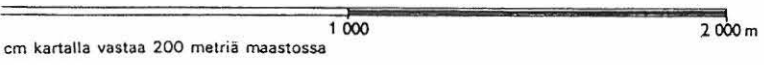
MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HELSINKI 1981

Täydennyskarttoitus 1:10 000 v. 1988.

Osa muutoksista on painettu violetilla

PAALLEPAINATUS 1988

1:20 000

V
20/20
LIIITE 3